

Umesto uvoda

Izbor prevedenih članaka u tematu ovog broja *Kulture* napravljen je na osnovu dva kriterijuma. Prvo, uzeti su u obzir sasvim savremeni radovi karakteristični za poslednjih desetak godina. Drugo, među njima ne postoji metodološka i problematska povezanost upravo zbog toga da bi se pokazalo kojim sve mogućim putevima ide disciplina o kojoj je reč. U tom smislu, želeli smo da ukažemo na tri karakteristike: Prvo, kako određeni pojmovi, koje je definisala prethodna generacija antropologa, dobijaju primenu u mnogo širim kontekstima i u okviru sasvim drugačijih problematskih celina od inicijalnih, što ukazuje na njihovu relevantnost za razumevanje širokog spektra religijskih fenomena. (Na primer, Van Genepova tripartitna shema rituala, Turnerovi pojmovi *communitas* i *struktura*, pojam *Self-a*). Drugo, kako u okviru istraživanja religije ulaze pojave koje su dugo pripadale isključivo sferi psihologije ili parapsihologije. I najzad, želeli smo da ukažemo na sažimanje različitih striktno ograničenih disciplina u okviru antropološkog pristupa religiji koji danas, pored interesovanja za »primitivne«, tradicionalne religije uključuje i savremene religijske pokrete, ideje i oblike ponašanja.

Sasvim ograničen prostor koji smo imali, nažalost, osujećuje naše namere. Sigurni smo, međutim, da i u ovom obimu naš temat ukazuje na potrebu da se u složenom vremenu globalizacije i postmoderniteta malo više progovori o religiji kao o *dinamičnom* fenomenu o čijem kraju, objavljenom u duhu sekularizma i moderniteta, ne može biti govora. Nadamo se da će ovaj sasvim skroman doprinos biti početak ozbiljnijeg interesovanja za probleme religije u našem vremenu i to s tačke gledišta antropologije religije kao discipline otvorene prema svemu što je ljudsko, pa prema tome, i prema sasvim novim i tuđim religijskim iskustvima koja često mogu da nas zbune ili iritiraju, ali koja su tu oko nas i zato ih valja razumeti i protumačiti.

Bibliografski podaci o prevedenim tekstovima:

James Lett, *Science, Religion, and Anthropology*, *Anthropology of Religion*, ed by Stephen Glazier, Preager, 1997

Michael Winkelman, *Altered States of consciousness and Religious Behavior*, *Anthropology of Religion*, ed by Stephen Glazier, Preager, 1997

Jacob Pandian, *The Sacred Integration of the Cultural Self* *Anthropology of Religion*, ed by Stephen Glazier, Preager, 1997

Brian Morris, *Taoism, Confucianism and the Chinese Self*, *Anthropology of the Self*, Pluto Press, London, 1988

Phyllis Mack, *Feminin symbolism and feminine behavior in radical religious movements, Franciscans, Quakers and the followers of Gandhi*, *Disciplines of Faith, Studies of Politics, Religion and Patriarchy*, ed J. Obelkevich, L. Roper, R. Samuel, Routledge and Kegan Paul, London-New York, 1987

Maurice Bloch, *Introduction and Milleniarism in : Prey into Hunter*, *The politics of religious experience*, Cambridge University Press, 1992